

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/97/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117204248
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117204248.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, proti žalovaným: 1. M. W., G.. XX.XX.XXXX, 2. K.. Q. W., G.. XX.XX.XXXX, obaja bytom Q.. W.. A. XXXX/XX O., o zaplatenie 6.196,79 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29Csp/53/2017-149 zo dňa 27.05.2019 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výrokoch II. a III.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol, cit.:

„I. Žalovaní v 1. a 2. rade s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1 842,75 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 37,18 Eur od 26.4.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.5.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.6.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.7.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.8.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.9.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.10.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.11.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.12.2018 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.1.2019 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.2.2019 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.3.2019 do zaplatenia, zo sumy 138,89 Eur od 26.4.2019 do zaplatenia a zo sumy 138,89 Eur od 26.5.2019 do zaplatenia, mesačnými splátkami vo výške 120 Eur vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca až do úplného vyrovnania pod stratou výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky počnúc právoplatnosťou rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Nárok na náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a.“

2. Citoval ustanovenia § 1 ods. 2, § 2 písm. g), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade spotrebiteľský úver vo výške 10.000 eur s označením druhu úveru pôžička, účelu úveru - bezúčelový úver na splatenie záväzkov klienta. Uviedol, že mu

neušlo pozornosti, že žalobca si za poskytnutie úveru vyúčtoval poplatok vo výške 500 eur, pričom z rozhodovacej praxe je mu známe, že žalobca poskytnutý úver automaticky zníži o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Spotrebiteľ tak reálne neobdrží sumu, ktorá je uvedená v zmluve ako istina/výška úveru, ale istinu poníženú o výšku poplatku za poskytnutý úver. Dospel k záveru, že žalobca pri výpočte výšky RPMN a úrokovej sadzby vychádzal z istiny, aká je uvedená v zmluve - 10.000 a nie zo sumy 9.500 eur, teda reálnej sumy, ktorú žalovaným poskytol. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti potom nemôže byť správny ani údaj o RPMN, ktorý má osobitný význam. Jeho nesprávne uvedenie je spájané s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, na čo prihliada súd ex offo. Ďalej súd prvej inštancie dospel k jednoznačnému záveru, že žalobca nemal k dispozícii relevantné údaje o príjmoch a výdavkoch žalovaných pri posudzovaní ich žiadosti o úver, a tak došlo k naplneniu hypotézy právnej normy o hrubom porušení povinnosti žalobcu ako veriteľa overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a súčasne žalobca nemohol požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. S poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nemožnosť žalobcu ako veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru tak ku dňu vyhlásenia rozhodnutia súdu vo veci samej vznikla žalovaným povinnosť zaplatiť nesplatenú časť splátky 4/2018 vo výške 37,18 eura a splátok splatných 5/2018-5/2019 vo výške 138,89 eura mesačne (1.805,57 eura), teda v celkovej výške 1 842,75 eura. Na základe uvedeného, preto vyhovel žalobe o zaplatenie splatných splátok istiny úveru za obdobie 4/2018-5/2019 vo výške 1.842,75 eura a v prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie nesplatenej istiny úveru, ktorej splatnosť nastane až po vyhlásení rozhodnutia súdu vo veci samej zamietol ako predčasne podanú.

4. S poukazom na nepriaznivú finančnú situáciu žalovaných a sumu nimi splácaných záväzkov súd umožnil žalovaným predmetnú pohľadávku splácať mesačnými splátkami vo výške 120 eura vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca pod stratou výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky počnúc právoplatnosťou rozsudku.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Keďže žalobca bol v konaní úspešný iba v rozsahu 30 % z uplatnenej istiny úveru vo výške 6.196,79 eura, nárok na náhradu trov konania nemá a úspešným žalovaným trovy konania nevznikli.

6. Proti zamietavému výroku rozsudku a výroku o trovách konania podal žalobca včas odvolanie. Uviedol, že podmienka úhrady poplatku za poskytnutie úveru sa týka hlavného predmetu plnenia a bola jednak priamo v texte úverovej zmluvy v čl. 1 ods. 1.2, ako aj Sadzobníku poplatkov vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne a žalovaný s ním bol riadne oboznámený a uzrozumený a vyjadril s uzatvorením zmluvy súhlas. Spotrebiteľ sa mal možnosť s ním oboznámiť aj prostredníctvom formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Žalobca postupoval pri určení výšky poplatku za poskytnutie úveru v súlade s právnymi predpismi a od spotrebiteľa nevyžadoval za poskytnutie finančných prostriedkov neprimerané plnenie. Má zato, že celková výška úveru, ktorú mali žalovaní zaplatiť, je v zmluve uvedená správne, rovnako v nadväznosti na to bola uvedená aj výška RPMN. Má za to, že pokiaľ súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal súdu nahliadnutie do príslušných databáz na účely posudzovania schopnosti žalovaných splácať úvery, a teda považoval žalobný návrh za neúplný, mal žalobcu vyzvať na jeho doplnenie/opravu v zmysle § 129 ods. 1 CSP na doplnenie/opravu žaloby za účelom predloženia potrebných dôkazov. V prípade, že súd rozhodol o nezrozumiteľnom návrhu na začatie konania, pričom jeho rozhodnutie nepredchádzala faktická činnosť smerujúca k odstráneniu neúplnosti návrhu na začatie konania žalobcom uplatňovaných nárokov, hoci bol k takej činnosti povinný, takýmto postupom, ktorý predchádzal vydaniu rozsudku, bola odňatá žalobcovi možnosť konať pred súdom. Doplnil svoju argumentáciu o dôkazy ohľadne skúmania bonity žalovaných aj nahliadnutím do príslušnej databázy registrov - dopytom do SRBI. Argumentoval, že pri poskytnutí úveru konal v súlade s právnymi predpismi a bonitu žalovaných overil dostatočne a konal tak s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 ods. 1 ZoSÚ a predložil o tom dôkazy (žiadosť o poskytnutie spotrebného úveru a výpisy z účtu č. 6/2013 až 11/2013). Bonitu ďalej skúmal nahliadnutím do databáz SRBI. Súd nesprávne uviedol, že žalobca nezisťoval príjmy a výdavky žalovaných. Žalobca predložil súdu žiadosť o uver žalovaných, v ktorej je osobitná časť týkajúca sa príjmov a výdavkov. Žalovaní boli povinní poskytnúť úplné, presné a pravdivé údaje pre posúdenie bonity v súlade s § 7 ods. 2 ZoSÚ. Nesúhlasí tiež s priznaním splácania dlhu v splátkach. Súd prvej inštancie nedostatočne preskúmal pomery žalovaných, ktoré by odôvodňovali rozhodnutie o splatnosti v splátkach a vychádzal iba z tvrdení žalovanej, ktorá nereprodukovala žiadne dôkazy. A dôkaz nezaobstaral ani súd. Na základe uvedeného žalobca navrhol,

aby odvolací súd rozsudok zmenil, vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania, vrátane odvolacieho.

7. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní, ktorí nesúhlasili s jeho odvolaním. Navrhli odvolanie zamietnuť, nakoľko rozhodnutie súdu je vecné a správne.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Podľa čl. 1.2 Základné podmienky Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 05.12.2014 uzavretej medzi žalobcom a žalovanými (ďalej len „Zmluva“) sa má platiť poplatok za poskytnutie úveru vo výške 500 eur za stavu, že predmetný spotrebiteľský úver mal byť použitý na splatenie skorších úverov. Žalobca ako veriteľ si vyúčtoval poplatok za poskytnutie úveru vo výške 500 eur. Ako uviedol súd prvej inštancie, z rozhodovacej praxe je známe, že žalobca poskytnutý úver automaticky zníži o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Spotrebiteľ tak reálne neobdrží sumu, ktorá je uvedená v zmluve ako istina/výška úveru, ale istinu poníženú o výšku poplatku za poskytnutie úveru.

12. Žalobca si skompenzoval 500-eurový poplatok už na úvod zmluvného vzťahu a takto ukrátil spotrebiteľov o skutočnú výšku dojednaného spotrebiteľského úveru. Ide o neprípustný postup v rozpore so záverom Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/2014, ktorý vo výroku rozsudku v bode 3. výslovne uviedol, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.

13. Uvedený následok má konzekvencie tak čo do údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov, tak aj o úrokovej sadzbe a v konečnom dôsledku čo do výšky splátok. Všetky tri uvedené údaje totiž vychádzali z nesprávnej výšky spotrebiteľského úveru. Žalobca pri výpočte vyššie uvedených údajov vychádzal z istiny aká je uvedená v Zmluve, t. j. 10.000 eur a nie 9.500 eur, teda reálnej sumy, ktorá bola žalovaným zo strany žalobcu poskytnutá (C-377/2014). Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti nemôže byť správny ani údaj o RPMN, ktorý má osobitný význam. Jeho nesprávne uvedenie je spájané s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, na čo súd prihliada ex offio (uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10).

14. Odvolací súd je toho názoru, že princíp ochrany spotrebiteľa vyžaduje transparentnosť zmluvných dojednaní, ktoré sú spotrebiteľovi dodávateľom predkladané k podpisu. Z nich musí byť zrejmé, aké bude finálne finančné zaťaženie príjemcu úveru, lebo len takto informovaný spotrebiteľ môže urobiť spoľahlivú komparáciu na trhu dostupných a ponúkaných úverov bez toho, aby neskôr zistil, že vychádzal zo zámerne skreslených informácií. Problém ochrany spotrebiteľa nespočíva v zákaze obchodných podmienok, ale v možnosti sa s nimi riadne oboznámiť v ich zreteľnom označení, formulácii a možnosti ich po zrelej úvahe akceptovať alebo odmietnuť.

15. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie pri posudzovaní splnenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ žalobcom zodpovedal všetky otázky, ktoré považoval pre rozhodnutie za podstatné, v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré odkazuje.

16. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov dospel k záveru, že žalobca nepostupoval dôsledne podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

17. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

18. V zmysle bodu 26. preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

19. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190) posudzoval dodržanie hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 Smernice 2008/48, t.j. preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej). Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ .

20. „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálními důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob

na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří těmto spotřebitelům poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. ... Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. Wachtlová, L a Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích“ (porovnej rozsudok Nejvyššího soudu ČR 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25.07.2018).

21. Žalobca tvrdil, že bonitu klientov zisťoval na základe žiadosti o úver, výpisu z účtu a údajov zo Spoločného registra bankových informácií (SRBI).

22. Zo žiadosti o úver vyplýva, že žalovaný v 1. rade je ženatý, má vlastné bývanie a má X vyživovaciu povinnosť. Pracuje od XX.XX.XXXX ako robotník v Q. O.. Žiadne iné údaje umožňujúce vyhodnotiť jeho schopnosť splácať úver v žiadosti uvedené nie sú, teda ani výška príjmu či zamestnávateľ. Nie sú uvedené ani výdavky žalovaného v 1. rade. Zo žiadosti o úver taktiež vyplýva, že žalovaná v 2. rade má vlastné bývanie a má X vyživovaciu povinnosť. Pracuje od XX.XX.XXXX ako samostatný pracovník s VŠ vzdelaním vo Z. A.. Žiadne iné údaje umožňujúce vyhodnotiť jej schopnosť splácať úver v žiadosti uvedené nie sú, teda ani výška príjmu či zamestnávateľ. Nie sú uvedené ani výdavky žalovanej v 2. rade. Navyše žalobca predložil nepodpísanú žiadosť o úver.

23. Výpis z bankového účtu vedeného u žalobcu, na ktorý žalobca poukazuje je za obdobie od júna 2013 do decembra 2013. Žalobca uviedol, že úver žalovaným poskytol na základe údajov o výške príjmov žalovaných na osobnom účte. Žalobca však neuviedol ako kvalifikovane vyhodnotil debetné a kreditné obraty za uvedené obdobie za účelom posúdenia bonity žalovaných v 1. a 2. rade, vrátane ich príjmov.

24. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

25. Pokiaľ ide o údaje zo SRBI, žalobca predložil samotný report (výsledok lustrácie) zo SRBI vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade až v odvolacom konaní. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobca iba predložil výpis zo systému, že bol vykonaný dopyt SRBI voči žalovanému v 1. rade. V danom prípade tak ide o neprípustnú novotu v odvolacom konaní v zmysle § 366 CSP.

26. Žalobca síce zhromaždil od žalovaných isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotil. Žalobca si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovaných, nakoľko nepoznal ich pravidelný mesačný príjem, ani celkovú výšku výdavkov. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa.

27. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si vytvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaných v 1. a 2. rade, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovaných splácať dlh zo zmluvy. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov

o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaných a jeho výdavkov), čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 2 ZoSÚ).

28. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

29. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí č.k. 6Co/171/2016 v zmysle ktorých, cit.: „dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznateľný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

30. Za daného stavu odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je správny.

31. Odvolacia námietka žalobcu spočívajúca v namietanom nesprávnom postupe súdu prvej inštancie týkajúceho sa možného postupu podľa § 129 ods. 1 CSP nie je dôvodná. V danom prípade podanie žalobcu spĺňalo zákonom stanovené náležitosti, teda obsahovalo údaje, ktoré vyžaduje zákon, ktoré sú nevyhnutné pre identifikáciu podania, ale aj pre identifikáciu postupu súdu. Žaloba spĺňala všetky náležitosti vyžadované Civilným sporovým poriadkom, pričom nešlo o podanie vadné či už po stránke jeho neúplnosti alebo nezrozumiteľnosti. Súd môže pristúpiť k poučovacej povinnosti a výzve, len pokiaľ je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, pričom tieto náležitosti sa môžu týkať len procesného práva, nie otázok práva hmotného. Napriek tomu súd žalobcu vyzval na doplnenie dôkazov a preukázanie splnenia si povinnosti skúmať bonitu klienta. Skutočnosť, že žalobca neunesol bremeno tvrdenia a dôkazného bremena v zmysle hmotného práva, nepredstavuje dôvod pre postup súdu v konaní v zmysle ustanovenia § 129 ods. 1 CSP. Unesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena je už otázkou hmotného práva, preto nemožno dospieť k záveru o nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie.

32. Podľa § 232 ods. 3 a 4 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

33. Z citovaných ustanovení CSP vyplýva, že ak súd pristupuje k autoritatívnemu rozhodnutiu (rozsudkom) o žalobe na peňažné plnenie (o aký prípad ide aj v prejednávanej veci), zákonnou lehotou plnenia a zároveň pravidlom je lehota troch dní, počítaná od právoplatnosti rozsudku. Štandardne preto súd ukladá splnenie povinnosti v takejto lehote. Na každú jednu výnimku z pravidla musia potom existovať dôvody, ktoré je potrebné riadne odôvodniť, čo platí aj pri odôvodňovaní rozhodnutia, a to či už pre dlhšiu než trojdňovú lehotu, alebo pre povolenie splátok a určenie ich výšky a podmienok splatnosti.

34. Hľadiskami pre úvahu odvolacieho súdu, či má žalovaným, ktorým bola súdom 1. inštancie určená povinnosť, priznať výhodu splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť, aj v

konaní prejavená snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok, v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade, vzhľadom na osobné pomery strany sporu príliš ťaživé (R 117/1967).

35. Žalovaní v 1. a 2. rade svoju žiadosť o povolenie výhody splátok odôvodnili tým, že ich priemerný čistý mesačný príjem je 700-800 eur, pričom z tohto príjmu hradia hypotéku vo výške 275 eur a úvery v mesačných splátkach 100 a 60 eur.

36. Naproti tomu žalobca je podnikajúci subjekt, ktorému povolením mesačných splátok nevznikne žiadna škoda. Povolením splátok bude žalobcovi splatená celá dlžná suma priznaná rozsudkom, vrátane úrokov z omeškania len v dlhšom časovom horizonte.

37. Súd pri rozhodovaní o povolení splátok mohol prihliadnuť aj na skutočnosti žalovanými tvrdené (nepreukázané), pokiaľ nie sú nehodnoverné.

38. Odvolací súd má za to, že výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaných, ako aj pomery žalobcu odôvodňujú povolenie splátok 120 eur mesačne. Povolenie mesačných splátok je podmienené ich riadnym a včasným plnením, inak v prípade omeškania žalovaní môžu stratiť výhodu splátok a vznikne im povinnosť zaplatiť dlh jednorazovo.

39. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil.

40. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

41. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaní boli úspešní, no v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).